

597.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa

z dnia 12 czerwca 1928 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu o nadzorze weterynaryjnym nad targami, jarmarkami, pokazami i przetargami zwierząt, rzeźniami, mleczarniami, zakładami tuczenia dla celów przemysłowych, krowiarniami, wspólnymi pastwiskami, stajniami zajezdnymi i przedsiębiorstwami handlu zwierzętami, lecznicami i uzdrowiskami dla zwierząt.

Na podstawie art. art. 6, 17 zdanie pierwsze i punkty c), e) i f), 19, 97 pkt. c) i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 marca 1928 r. o uzupełnieniu art. 97 tegoż rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229) zarządza się co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Targi, jarmarki, pokazy i przetargi zwierząt, rzeźnie, mleczarnie, zakłady tuczenia dla celów przemysłowych, krowiarnie, wspólne pastwiska, stajnie zajezdne i przedsiębiorstwa handlu zwierzętami, lecznice i uzdrowiska dla zwierząt podlegają nadzorowi weterynaryjnemu władz administracyjnych wykonywanemu przez powiatowych lekarzy weterynaryjnych.

W razie potrzeby wojewoda może — za zgodą Ministra Rolnictwa — nadzór ten poruczyć innym lekarzom weterynaryjnym, zasługującym na zaufanie i nie pozostającym w jakiegokolwiek zależności od przedsiębiorców wymienionych zakładów lub urzędzeń.

§ 2. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przeprowadzać rewizje zakładów i urzędzeń, wymienionych w rozdziałach III — VIII niniejszego rozporządzenia, możliwie przy sposobności wykonywania innych czynności służbowych.

II. Targi, jarmarki, pokazy i przetargi zwierząt.

§ 3. Na urządzenie pokazu lub przetargu zwierząt, pochodzących z jednego powiatu, przedsiębiorca winien uzyskać zezwolenie starosty, a na urządzenie pokazu lub przetargu zwierząt, pochodzących z dwu lub więcej powiatów albo woje-

wódtw — zezwolenie wojewody właściwego dla obszaru, na którym odbyć się ma pokaz lub przetarg.

§ 4. Wojewoda może zwolnić od nadzoru weterynaryjnego mniejsze targi, jarmarki, pokazy i przetargi zwierząt, na które spędzane są zwierzęta z jednej lub z kilku sąsiadujących ze sobą miejscowości, jeżeli według stanu zaraźliwych chorób zwierzęcych nie zachodzi niebezpieczeństwo roznieśienia zarazy.

§ 5. Powiatowy lekarz weterynaryjny, wykonujący nadzór, winien każde zwierzę przy wprowadzeniu (wwożeniu, wniesieniu) na targ, jarmark, pokaz lub przetarg zbadać i sprawdzić świadectwo miejsca pochodzenia.

Badanie zwierząt przez powiatowych lekarzy weterynaryjnych przy wprowadzaniu (wwożeniu, wnoszeniu) zwierząt na targ, jarmark, pokaz lub przetarg winno się odbywać przy świetle dziennym lub przy dostatecznym świetle sztucznym.

Podczas trwania targu, jarmarku, pokazu i przetargu spędzone zwierzęta podlegają nadzorowi powiatowego lekarza weterynaryjnego; zwierzęta, nie wyprowadzone (wywiezione, wyniesione) w dniu spędu, winny być ponownie zbadane przed ich wyprowadzeniem (wywiezieniem, wyniesieniem).

W razie stwierdzenia zaraźliwej choroby zwierzęcej lub podejrzenia powiatowy lekarz weterynaryjny winien niedopuszczyć chorych i podejrzanych zwierząt na targ, jarmark, pokaz i przetarg, lecz odosobnić je i postępować — zależnie od rodzaju zaraźliwej choroby — według przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167).

§ 6. Zwierząt niezaopatrzonych w świadectwa miejsca pochodzenia, przewidziane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 408), powiatowy lekarz weterynaryjny winien również nie dopuścić na targ, jarmark, pokaz i przetarg, przyczem w razie podejrzenia, że zwierzę pochodzi z miejscowości lub okręgu, z którego wywóz tego gatunku zwierząt jest zakazany lub ograniczony, — zwierzę odosobnić aż do czasu wyjaśnienia miejsca jego pochodzenia.

§ 7. Z targów, pokazów i przetargów, urządzanych dla zwierząt rzeźnych, zwierzęta wolno wyprowadzać (wywozić, wynosić) tylko do rzeźni, znajdującej się w tej samej miejscowości, lub do rzeźni innych miejscowości, połączonych bezpośrednio torami kolejowym.

Starosta może zezwolić na wyjątki, jeżeli, według uznania powiatowego lekarza weterynaryjnego, nie jest to połączone z niebezpieczeństwem przeniesienia zarazy.

§ 8. Starosta może zarządzić, aby zwierzęta niewyprowadzone po odbyciu targu zostały umieszczone w osobnych, na ten cel przeznaczonych, pomieszczeniach. Zwierzęta takie mogą być dopuszczone na następny targ dopiero po ponownym ich zbadaniu przez powiatowego lekarza weterynaryjnego i uznaniu za nie podejrzane.

§ 9. W czasie odbywania się w pewnej miejscowości targów, jarmarków, pokazów i przetargów publicznych zwierząt nie wolno wykonywać handlu zawodowego tego samego gatunku zwierzętami, spędzanymi z różnych miejscowości, poza targowiskiem (miejscem spędu) w tej miejscowości i w miejscowości bezpośrednio przyległej.

§ 10. Mleko krów dojonych na targach, jarmarkach, pokazach i przetargach winno być bezpośrednio po udoju wyjąłowane w sposób przewidziany w § 19 rozporządzenia niniejszego; przed wyjąłowieniem mleko to nie może być użyte na karmę dla zwierząt.

§ 11. Po ukończonym targu, jarmarku, pokazie i przetargu targowiska i miejsca spędu zwierząt winny być oczyszczone, a w razie potrzeby także odkażone według przepisów załącznika Nr. 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167).

§ 12. W razie groźnego niebezpieczeństwa zaraźliwych chorób zwierzęcych wojewoda może — za zgodą Ministra Rolnictwa — zarządzić rejestrację i oznakowanie bydła rogatego wprowadzanego na targi i jarmarki.

III. Rzeźnie.

§ 13. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przeprowadzać rewizje:

- a) rzeźni publicznych i wywozowych, pozostających pod kierownictwem lekarza weterynaryjnego, — dwa razy do roku;
- b) rzeźni publicznych i wywozowych — niepozostających pod kierownictwem lekarza weterynaryjnego — sześć razy do roku;
- c) rzeźni prywatnych — cztery razy do roku.

§ 14. Wyprowadzanie (wywożenie, wynoszenie) w stanie żywym zwierząt, spędzonych do rzeźni publicznej lub wywozowej, jest zakazane. Na wyjątki może zezwolić starosta, jeżeli według uznania powiatowego lekarza weterynaryjnego nie jest to połączone z niebezpieczeństwem przeniesienia zaraźliwej choroby zwierzęcej.

§ 15. Mleko krów, dojonych w rzeźni publicznej lub wywozowej, winno być bezpośrednio po udoju wyjąłowane w sposób przewidziany w § 19 rozporządzenia niniejszego; przed wyjąłowieniem mleko to nie może być użyte na karmę dla zwierząt.

§ 16. Po ukończonym czasie uboju stajnie, obory, chlewy i hale uboju, jak również wszelkie używane urządzenia, sprzęty i przedmioty winny być należycie oczyszczone.

IV. Mleczarnie.

§ 17. Posiadacz mleczarni, otrzymującej mleko z różnych gospodarstw, winien prowadzić dziennik uwidoczniający, które gospodarstwa i w jakiej ilości codziennie dostarczają mleko do mleczarni oraz do jakich gospodarstw i w jakiej ilości oddaje

się stale mleko z mleczarni na karmę dla zwierząt racicowych.

§ 18. Posiadacz mleczarni, otrzymującej mleko z różnych gospodarstw, winien:

- a) zaopatrzyć pomieszczenia, używane do przeróbki mleka, w nieprzepuszczalne podłogi, w szczelne i gładkie ściany do wysokości 2 m. i w urządzenia umożliwiający czyszczenie i odkażanie sprzętów i narzędzi używanych w mleczarni, a w szczególności naczyń i baniek do mleka oraz bębneków i wkładek do wirówek,
- b) posiadać urządzenia umożliwiające dostateczne wyjaławianie mleka.

Posiadacz mleczarni, używającej wirówek, winien osad z wirówek codziennie nieszkodliwie usuwać.

§ 19. Mleko należy uznać za dostatecznie wyjałowione:

- a) po nagraniu na ogniu aż do zagotowania,
- b) po nagraniu do 85° C parą wodną,
- c) po nagraniu do 70° C i utrzymaniu w tym stopniu nagrzania w przeciągu pół godziny.

§ 20. Postanowienia, zawarte w §§ 18 i 19, nie wyłączają stosowania dalej idących przepisów sanitarnych.

§ 21. Wojewoda może w poszczególnych wypadkach odroczyć do lat pięciu zaopatrzenie mleczarni w urządzenia, przewidziane w punkcie b) § 18, umożliwiające dostateczne wyjałowienie mleka (§ 19), jeżeli względy gospodarcze tego wymagają i nie zagraża to niebezpieczeństwem rozszerzenia się zaraźliwych chorób zwierzęcych.

§ 22. W razie groźby niebezpieczeństwa zaraźliwych chorób zwierzęcych, a w szczególności pryszczycy, wojewoda:

- a) zarządzi odkażanie pomieszczeń, narzędzi i przedmiotów — w szczególności zaś baniek do mleka — przed wypuszczeniem ich z mleczarni, w sposób przepisany w § 11 załącznika Nr. 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167),
- b) zakaże oddawania mleka z mleczarni bez uprzedniego wyjałowienia w sposób podany w § 19 oraz użytkowania na karmę niewyjałowionego mleka dla własnych zwierząt racicowych.

§ 23. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przy sposobności wykonywania innych czynności służbowych sprawdzać, czy prowadzenie dziennika (§ 17), usuwanie odpadków (§ 18 ustęp ostatni), czyszczenie i odkażanie pomieszczeń, narzędzi i przedmiotów oraz wyjaławianie mleka, o ile to zostało zarządzone (§ 22), odbywa się w sposób przepisany.

W razie groźby niebezpieczeństwa pryszczycy wojewoda może zarządzić pobieranie próbek mleka celem sprawdzenia jego dostatecznego wyjałowienia, zawiadamiając o tem Ministra Rolnictwa.

V. Stajnie zajezdne i przedsiębiorstwa handlu zwierzętami.

§ 24. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przeprowadzać raz na miesiąc rewizję stajen zajezdnych i przedsiębiorstw handlu zwierzętami.

Zależnie od stopnia niebezpieczeństwa zaraźliwych chorób zwierzęcych lub jeżeli szczególne warunki tego wymagają, wojewoda może ilość rewizyj zwiększyć albo też mniejsze przedsiębiorstwa od rewizji zwolnić, zawiadamiając o tem Ministra Rolnictwa.

§ 25. W razie stwierdzenia zaraźliwych chorób zwierzęcych powiatowy lekarz weterynaryjny winien wydać zarządzenia, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167).

VI. Krowiarnie i zakłady tuczenia zwierząt dla celów przemysłowych.

§ 26. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przeprowadzać dwa razy do roku rewizję krowiarni i zakładów tuczenia zwierząt dla celów przemysłowych.

Wojewoda, w razie groźby niebezpieczeństwa zaraźliwych chorób zwierzęcych lub jeżeli miejscowe stosunki tego wymagają, może ilość rewizyj zwiększyć, albo też mniejsze zakłady tuczenia dla celów przemysłowych i krowiarnie od rewizji zwolnić, zawiadamiając o tem Ministra Rolnictwa.

§ 27. Wojewoda ustali, które zakłady tuczenia zwierząt uznaje się za zakłady tuczenia dla celów przemysłowych.

VII. Lecznice i uzdrowiska dla zwierząt.

§ 28. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przeprowadzać dwa razy do roku rewizję lecznic i uzdrowisk dla zwierząt.

VIII. Wspólne pastwiska.

§ 29. Powiatowy lekarz weterynaryjny winien przeprowadzać dwa razy do roku rewizję wspólnych pastwisk i to możliwie w krótkim czasie po rozpoczęciu i przed zakończeniem okresu pastwiskowego.

§ 30. Wojewoda może wspólne pastwiska o mniejszym znaczeniu dla zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych od rewizji zwolnić.

IX. Koszty nadzoru.

§ 31. Opłaty za nadzór nad targami, jarmarkami, pokazami i przetargami zwierząt wynoszą od 6 do 10 złotych za każdy dzień trwania targu, jarmarku, pokazu lub przetargu.

Wysokość opłat za nadzór nad poszczególnymi targami, jarmarkami, pokazami i przetargami w granicach powyższych ustalają wojewodowie — w zależności od wymaganego nakładu pracy powiatowego lekarza weterynaryjnego i wielkości nadzorowanego przedsiębiorstwa.

§ 32. Opłatę za nadzór nad targami i jarmarkami, które wymagają wyjątkowo wielkiego nakładu pracy powiatowego lekarza weterynaryjnego, wojewoda może podwyższyć do sumy nieprzewyższającej jednak całodziennych diet, jakieby powiatowemu lekarzowi weterynaryjnemu służyły według przepisów o należnościach za podróże służbowe.

§ 33. Za nadzór nad targami, jarmarkami, pokazami i przetargami, wykonany w miejscu odległym ponad 2 km. od miejsca służbowego powiatowego lekarza weterynaryjnego, przedsiębiorca oprócz opłat, wymienionych w §§ 31 i 32, ponosi również koszty przejazdu, jakieby powiatowemu lekarzowi weterynaryjnemu służyły według przepisów o należnościach za podróże służbowe.

§ 34. Opłata za jednorazowe wykonanie przez powiatowego lekarza weterynaryjnego obowiązkowej rewizji, przewidzianej w §§ 13, 24, 26, 28 i 29:

- a) rzeźni publicznej, większej rzeźni prywatnej lub wywozowej wynosi 5 zł.,
- b) mniejszej rzeźni prywatnej, zakładu tuczenia zwierząt dla celów przemysłowych, krowiarni, wspólnego pastwiska, stajni zajezdnej i przedsiębiorstwa handlu zwierzętami, lecznicy lub uzdrowiska dla zwierząt wynosi 2 zł.

Wojewoda ustali, które z rzeźni prywatnych i wywozowych w rozumieniu paragrafu niniejszego uznaje się za większe.

§ 35. Jeżeli nadzór nad zakładami i urządzeniami, wymienionymi w § 34, zostanie wykonany przy sposobności wykonywania innych czynności służbowych, opłatę, ustaloną w § 34, zmniejsza się do połowy.

§ 36. Za nadzór nad zakładami i urządzeniami, wymienionymi w § 34, wykonany w miejscu odległym ponad 2 km. od miejsca służbowego powiatowego lekarza weterynaryjnego, przedsiębiorca oprócz opłat, przewidzianych w §§ 34 i 35, ponosi również koszty przejazdu, jakieby powiatowemu lekarzowi weterynaryjnemu służyły według przepisów o należnościach za podróże służbowe.

§ 37. Jeżeli nadzór nad zakładami i urządzeniami, wymienionymi w § 34, nie mógłby być wykonany przy sposobności wykonywania innych czynności służbowych, powiatowy lekarz weterynaryjny winien w celu zmniejszenia kosztów podróży nadzór ten wykonywać możliwie w podróży objazdowej, a koszty podróży podzielić równomiernie między

poszczególnych przedsiębiorców zakładów i urzędzeń.

§ 38. Wojewoda może — po porozumieniu się z osobami zainteresowanymi i za zgodą Ministra Rolnictwa — zamiast wynagrodzenia za poszczególne czynności ustalić ryczałtowe wynagrodzenie roczne. Ryczałtowe wynagrodzenie roczne nie może jednak przewyższać kwoty, jaka przypadłaby rocznie przy obliczaniu wynagrodzenia, pobieranego za czynności te w ciągu roku na podstawie §§ 31—37.

§ 39. W zależności od warunków miejscowych wojewoda ustali sposób uiszczania należności, przewidzianych w §§ 31 — 38, powiatowym lekarzom weterynaryjnym, jako wynagrodzenia za wykonane czynności nadzoru.

X. Przepis końcowy.

§ 40. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*